

Äldrenämnden

Protokollsutdrag § 7

från äldrenämndens sammanträde tisdagen den 18 december 2007.

Justerat den december 2007

Leif Rönngren

Olle Andretzky

Tjg. ordförande	Leif Rönngren (s)
Ledamöter	Olle Andretzky (m) Birgitta Breile (m) Helen Jäderlund Eckardt (fp) Berit Kruse (s) Lars-Åke Henriksson (s) Margareta Johansson (v) Eivor Karlsson (mp)
Tjänstgörande ersättare	Carina Franke (kd) Kitty Ericsson (m) EvaMargareta Nyhlén (m) Tünde Kovach (m) Henry Holmström (s)
Ersättare	Ralph Svalstedt (m) Catarina Carbell (s) Olle Palmberg (s) Ulla-Liza Blom (s) Ann-Sofi Matthiesen (mp)

Förhinder anmält av Ewa Samuelsson (kd), Birgitta Holm (m), Marie Ljungberg Schött (m), Carolin Ludvigsson (m), Louise Åstrand (m), Norma Aranda de Gutiérrez (s), Diana Wallhager (fp) och Mujde Rashid (v)

Inga-Lill Björck (Kommunal) närvarande som fackrepresentant.

Dessutom var Gunnel Rohlin, Raili Karlsson, Marianne Hedenström, Staffan Halleskog, Annika Jalap Hermanson, Marita Åkersten, Christina Österling, Börje Ferlander och Patric Rylander närvarande.

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen KF/KS Kansli	
Ink.	2007 -12- 2 0
Dnr:	327 - 5229/2007
Till:	R II

§ 7

Förslag till riktlinjer för köhanteringssystem av äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden

Ärende

Föreligger ärende dnr: 105-259/2007

Valfrihet kommer att införas i äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden den 1 juli 2008. För att hantera detta pågår ett arbete med att utveckla ett köhanteringssystem där alla vård- och omsorgsboenden inom kundvalssystemet ska ingå. I föreliggande förslag till riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden föreslås hur köhanteringssystemet ska vara uppbyggt och hur det ska tillämpas. Förslaget har utformats för att tillgodose såväl den enskildes rätt att välja boende som socialtjänstlagens krav på att gynnande biståndsbeslut ska verkställas inom skälig tid.

Yrkande

Ledamöterna Olle Andretzky m fl (m), Helen Jäderlund Eckardt (fp) och som ledamot tjänstgörande ersättaren Carina Franke (kd) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Tjg. ordföranden Leif Rönngren m fl (s), ledamöterna Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) yrkar återremiss av ärendet.

Beslutsgång

Tjg. ordföranden Leif Rönngren (s) ställer förslagen mot varann och finner majoritet för att återremittera ärendet.

Votering begärs varvid återremissyrkandet får 6 röster (Rönngren, Kruse, Henriksson, Holmström, Johansson och Karlsson) medan avgörande får 7 röster (Andretzky, Jäderlund Eckardt, Ericsson, Breile, Nyhlén, Kovach, Franke). Avgörande har således majoritet.

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens förslag till riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige anta riktlinjer för köhantering inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden

Ledamöterna Olle Andretzky m fl (m), Helen Jäderlund Eckardt (fp) och som ledamot tjänstgörande ersättaren Carina Franke (kd) gör därtill ett **särskilt uttalande:**

Med kundval för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen genomförs en av mandatperiodens stora valfrihetsreformer. Den innebär ökade förutsättningar för en individualiserad äldreomsorg med utgångspunkt i respekten för äldre människors integritet och självbestämmande. Äldre ska kunna välja mellan verksamhet i egen regi och fristående utförare samt mellan större och mindre aktörer.

Den föreslagna modellen innebär att stadens vård- och omsorgsboenden tydligare kommer att betraktas som en resurs för alla stadens äldre. Därmed tas ännu ett stort steg bort från den så kallade stadsdelsarresten. Hur efterfrågan förändras kommer att bli styrande för stadens äldreboendeplanering och för enskilda utförares etablering.

Den som inte omedelbart kan beredas plats i önskat boende ska kunna ställa sig i kö och i väntan på ledig plats bo kvar hemma eller tillfälligt flytta in på annat boende. Det bör i detta sammanhang förtydligas att det egna valet är en möjlighet för den enskilde, som aldrig får uppfattas som tvingande.

För att kunna nyttja rätten att välja krävs att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds utifrån deras specifika hjälpbehov. Ett arbete pågår med att utveckla ett informationssystem där uppgifter om de olika vård- och omsorgsboenden som är med i kundvalssystemet finns redovisade. Här kommer även resultat från brukarundersökningar och kvalitetsuppföljningar att offentliggöras. Information om de olika vård- och omsorgsboendena ska kunna ges muntligt, skriftligt och via stadens hemsida. Hjälp ska ges till dem som inte själva kan göra sitt val och inte har anhöriga eller god man som kan vara behjälpliga.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig (s), (v) och (mp) med hänvisning till sitt gemensamma förslag till beslut:

Återremittera ärendet och ge äldreförvaltningen i uppdrag att arbeta in nedanstående synpunkter

De föreslagna riktlinjerna för köhanteringssystemet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden är ytterligare en pusselbit i den s.k. kundvalsmodellen som redovisas separat, vilket gör att oppositionen och eventuella remissinstanser inte har möjlighet att skapa sig en helhetsbild. Genom att stycka sönder ursprungsärendet om den s.k. kundvalsmodellen i flera ärenden, blir det problematiskt att överblicka hela processen.

Det som är särskilt bekymrande med det föreslagna systemet, är att våra äldres behov inte kommer i första hand, utan istället hur länge man har

stått i kö. Hur detta går hand i hand med valfrihet, är ett mysterium för oss i oppositionen. "Om den enskildes behov är av akut karaktär måste detta lösas på annat sätt" står det; vad som menas med "annat sätt" framgår inte heller. Ett valfrihetssystem måste konstrueras så att det är möjligt att ta hänsyn till individuella behov, något som annars är grundläggande i alla beslut om bistånd, vård och omsorg. Denna uppfattning delar vi med kommunstyrelsens pensionärsråd, som bland annat kräver att behovskriterier ska inarbetas i kösystemet.

Den borgerliga majoriteten säger sig stå för valfrihet och menar att "valfrihet införs i äldreomsorgen den 1 juli 2008". I ljuset av detta är det intressant att man nu föreslår en begränsning av antalet köplatser och därmed erkänner att de vidlyftiga löftena om valfrihet inte var realistiska. Att man dessutom ger de äldre endast tre dagar att tacka ja till ett erbjudande är orimligt, vilket också kommunstyrelsens pensionärsråd påpekar. Om personen i fråga råkar vara borta de dagarna, hos ett barn eller barnbarn exempelvis, går han/hon alltså miste om en plats i ett boende. Är detta valfrihet?

I ärendet framkommer det inte heller hur tjänsterna som köansvariga handläggare ska finansieras; utgår det ytterligare finansiella resurser till stadsdelsnämnderna för denna samordning och för dessa tjänster? Med tanke på den strama budget stadsdelsnämnderna har fått för äldreomsorgen är det inte rimligt att belasta våra biståndshandläggare med ytterligare arbetsuppgifter.

Vidare har majoriteten inte redovisat för hur de tekniska möjligheterna för detta system ska se ut. Hur ska detta system implementeras och fungera i praktiken? Den borgerliga majoriteten nämner inte heller hur man har planerat att hantera tomställda platser, hur ska detta problem lösas i köhanteringssystemet?

Införande av ett brukarvalssystem för äldreboenden är en stor förändring i stadens verksamhet, och riktlinjerna för köhanteringssystemet utgör en central aspekt i denna förändring. Därför anser vi att alla stadsdelsnämnder och övriga remissinstanser ska få möjlighet att uttala sig om dessa riktlinjer, innan man fattar beslut om dem. KPR:s synpunkter i frågan är också viktiga att beakta, exempelvis frågan om införandet av en närhetsprincip i köhanteringen. Vi anser att riktlinjerna måste ses över ytterligare innan ett slutgiltigt beslut tas, detta då många frågor väcks utifrån den beredning som gjorts hitintills.

Att vidare inte inkludera servicehus i detta system är märkligt, då det snarare är äldre som bor på servicehus som har orken att se över boendevalternativ och sedermera ställa sig i kö. De äldre som har valmöjligheten att välja boende enligt dessa riktlinjer och ställa sig i kö till vård- och omsorgsboende, är framförallt de äldre som är i livets slutskede. Vi är oroliga att de inte kommer orka med den byråkrati den borgerliga majoriteten presenterar genom kundvalsmodellen. Detta visar tydligt på en oförståelse för de äldres faktiska situation.

Tyvärn fullföljer den borgerliga majoriteten en ordning som innebär att stora principärenden forceras fram samtidigt som viktiga områden hänvisas till en lägre beslutsnivå. I ärendet om kundvalsmodellen besvarades exempelvis inte våra frågor om utformningen av just kösystemet och kriterier för köande utan det hänvisades till en utredning i äldrenämnden. Detta ärende har nu slutligen kommit upp, men den borgerliga majoritetens sätt att hantera dessa viktiga ärenden inom äldreomsorgen är anmärkningsvärt.

En hög grad av delaktighet och självbestämmande för den äldre, är valfrihet för oss. Vi har alltid varit positiva till möjligheten att få välja mellan olika boenden. Valfrihet kan skapas inom ramen för dagens system utan en central ramupphandling och utan en dogmatisk utförsäljning av kommunala vård- och omsorgsboenden. Att centralisera och privatisera äldreomsorgen är inte lösningen på problemen i äldreomsorgen.

Slutligen vill vi framhålla att vi är positiva till tydliga riktlinjer för ett köhanteringssystem inom äldreomsorgen, men riktlinjerna måste vara genomarbetade och anpassade efter de äldres behov. Vi efterlyser en återkoppling till äldrenämnden där en uppföljning görs för att bland annat undersöka om brister finns i systemet.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet

Göran Edenberg
nämndsekreterare